

ความเสี่ยง ในการตีพิมพ์ผลงานในวารสาร Open Access

ศ. ดร. สมศักดิ์ บัญญา
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
ประกอบการเสวนา ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
16 มกราคม 2561

การเผยแพร่ผลงานที่ได้คิดค้นขึ้นมาจากน้ำพักน้ำแรง และสติปัญญาอัน เป็นสิ่ง ที่คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และอื่นๆ ที่มองเห็นว่าการวิจัย เป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่มีเหตุผล และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม อย่างไรก็ตามในการสร้างความสว่างที่มองเห็นกันอยู่ ก็มีมุมมืดที่มองไม่เห็น และมีโอกาสมากที่ผู้คนจะถูกชักพา เข้าไปสู่มุมมืด โดยเข้าใจผิดว่าสติปัญญาที่ไขในทางมืดนั้นผู้คนไม่สามารถแยกแยะได้

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในปัจจุบัน โดยเฉพาะที่ได้รับการยอมรับในระดับ นานาชาติ นั้น มีจำนวนวารสารมากกว่า 10,000 รายการรองรับอยู่ทั้งทางด้าน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และที่เชื่อกันว่าจะวัดคุณภาพ ของงานได้ก็คือ การมี peer review การมีค่า Impact Factor ตลอดจนการได้รับการ อ้างอิง หรือที่ทันสมัยก็คือการมีค่า H-Index ดังนั้นด้วยเงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้ทำให้ สถาบันต่างๆ ทั่วโลกใช้เป็นเงื่อนไขคุณภาพ และความเชื่อเหล่านี้ถูกทำให้แพร่กระจาย ในวงกว้างอย่างรวดเร็ว โดยมีผลประโยชน์มหาศาลที่ฝ่ายวารสารจะได้รับจากการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิจัยหากมองให้ลึกซึ้ง และเนื่องจากยังมีช่องโหว่จำนวนมากที่ทำให้ มิจฉาชีพเห็นช่องทางทำมาหากิน ด้วยการหลอกลวงเหยื่อคือคณาจารย์ นักวิจัย จาก สถาบันที่รู้ไม่เท่าทัน ที่มีผลงานคุณภาพพอประมาณไปจนถึงคุณภาพต่ำ หรือแม้กระทั่ง ไม่ทำผลงานเลยก็สามารถมีผลงานตีพิมพ์ได้ ซึ่งผู้สันตดกรณีบางท่านได้บัญญัติ กระบวนการเหล่านี้ว่า **PHANTOM ACADEMIA หรือวิชาการจอมปลอม**

ดังนั้นทุกวันนี้เมื่อท่านนั่งหน้าคอมพิวเตอร์เปิดอินเทอร์เน็ต อีเมลล์ หลายท่านจะ ได้รับประสบการณ์ที่ถูกเชิญไปเป็นวิทยากรประชุมวิชาการระดับโลก เป็น Keynote speaker และให้ลงทะเบียนลดราคาพิเศษหรือไม่เสีย แต่ท่านต้องจ่ายอย่างอื่น และชื่อ การประชุมก็มีชื่อคล้ายๆ กับ ที่ประชุมใหญ่ที่มีชื่อเสียงของสมาคมวิชาการต่างๆ ทั่วโลก หากท่านไม่สังเกตท่านก็จะกลายเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพเหล่านี้ เมื่อท่านเสียเงิน เดินทางไปถึงอาจจะมีคนร่วมประชุมเพียงแค่ 20 คน ซึ่งเป็นผู้หลงผิดเช่นเดียวกับท่าน การเชิญชวนให้ตีพิมพ์ผลงานวารสารออนไลน์ ที่ตีพิมพ์ได้รวดเร็ว และเผยแพร่ไปทั่ว ทั่วโลก โดยที่ผู้ส่งผลงานต้องเสียเงินจำนวนมาก เรียกวารสารพวกนี้ว่า "Open Access Journal" วารสารเหล่านี้มักจะมีค่าใช้จ่ายในรูปแบบที่เรียกว่า Open Access Fee ซึ่ง อาจไม่ได้แจ้งล่วงหน้าไว้ในอีเมลล์ที่เชิญชวน จนเมื่อส่งผลงานไปแล้ว และได้รับการตอบ

รับแล้วจึงมีใบแจ้งหนี้ส่งมา โดยจำนวนเงินอาจอยู่ในหลักสองสามร้อย ถึงเป็นพัน เหรียญสหรัฐฯ ก็มี นักวิจัยหลายคนคิดว่าสามารถเบิกจากทุนวิจัยได้ และยิ่งเอาไปขอเงินสมนาคุณ และตำแหน่งวิชาการได้อีก นักวิจัยที่มีผลงานไม่มีคุณภาพ หรือเป็นพวกเดียวกับมิจกาซีพคือไม่ได้ทำงานแต่อยากมีงานจะชอบ และยอมเสียเงินมากๆ เพื่อได้ตีพิมพ์ แต่ต่อมาถูกพิสูจน์ได้ว่าเป็นวารสารกลุ่มนี้เมื่อเวลาที่นำไปขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ก็จะถูกวิจารณ์และประเมินไม่ผ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งปัจจุบันมีเรื่องขึ้นศาลแล้วหลายคน ที่ร้ายไปกว่านั้นมีบางวารสารสามารถสร้างผลงานตีพิมพ์ให้ได้เลย เพียงแต่ให้ข้อมูลว่าอยากพิมพ์ผลงานเรื่องวิจัยแบบใด ให้รายละเอียดพอสมควร คอมพิวเตอร์โปรแกรมสามารถสร้างให้ได้ แบบที่ว่าเจ้าของศาสตร์อาจจะงงเป็นไก่ตาแตกที่เห็นครั้งแรก นักวิจัยพวกนี้สุดท้ายนอกจากจะไม่ได้ตำแหน่งวิชาการแล้ว ยังอาจถูกไล่ออกและโดนคดีอาญาอีกด้วย ปัจจุบันยังพบด้วยว่าวารสารจากค่ายสำนักพิมพ์ดังๆ หลายแห่งหลายหัวข้อก็เข้าข่ายวิชาการจอมปลอมนี้ด้วย

ดังนั้นจึงเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งที่จะตีพิมพ์ในวารสารออนไลน์ประเภทนี้ หากจะตีพิมพ์ต้องตรวจสอบให้ดี วารสารที่มีประวัติตีพิมพ์มากมาย มีผู้มีชื่อเสียงลงตีพิมพ์ หรืออ่านจากงานแล้วมีคุณภาพที่ยอมรับได้ และเราอาจรู้จักชื่อเสียงเจ้าของบทความ นอกจากนั้นปัจจุบันบางวารสารยังมีส่วนที่ให้โอกาสนักวิจัยรุ่นใหม่ได้สำแดง เช่นพิมพ์ในส่วน Short communication ก็สามารเลือกได้ ขอให้ค่อยๆ เลือกตามความสามารถของท่าน ช่วงเริ่มต้นก็เลือกวารสารที่อยู่ในกำลังที่เราจะทำได้ แล้วค่อยๆ พัฒนาขึ้นไปวารสารกว่าหมื่นรายการ มีค่า impact factor ตั้งแต่ 0.001 ไปจนถึง 50 กว่า เบื้องต้นควรเลือกวารสารที่วงการวิชาการของท่านยอมรับกันอยู่ถือว่าปลอดภัยที่สุดแล้ว ส่วนวารสารที่คุณภาพต่ำไปก็ไม่ควรเลือก สูงไปเกินกำลังก็เอาไว้ส่งเมื่อฝีมือจัดจ้านแล้ว ดังนั้นขอให้ท่านหารือกับผู้รู้ หรือผู้ที่ท่านเชื่อถือได้ หรือเข้าไปที่อ่านเรื่อง Open Access Journal โดยค้นจาก GOOGLE หรือดูเรื่องคุณภาพวารสารที่ Scimago Rank (SJR) จะช่วยให้ท่านได้ตัดสินใจถูกสำหรับอนาคตของตัวท่าน และครอบครัวของท่าน ขอเตือนท่านว่า **"หลงทางเสียเวลา หลงวารสารมาয়াเสียอนาคต"**